

MEMORANDWM CYDSYNIAD DEDDFWRIAETHOL ATODOL (MEMORANDWM RHIF 3)

BIL GREAT BRITISH ENERGY

1. Gosodir y memorandwm cydsyniad deddfwriaethol hwn o dan Reol Sefydlog ("RhS") 29.2. Mae RhS 29 yn rhagnodi bod rhaid gosod memorandwm cydsyniad deddfwriaethol, ac y ceir cyflwyno cynnig cydsyniad deddfwriaethol, gerbron Senedd Cymru¹ os yw Bil gan Senedd y DU yn gwneud darpariaeth mewn perthynas â Chymru sy'n rhoi sylw i faterion datganoledig.
2. Cafodd Bil Great British Energy ("y Bil") ei gyflwyno yn Nhŷ'r Cyffredin ar 25 Gorffennaf 2024. Gosododd Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Economi, Trafnidiaeth a Gogledd Cymru Femorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol (LCM) ar 8 Awst 2024 ar y Bil fel y'i cyflwynwyd sy'n cynnwys crynodeb o'r Bil. Gosodais LCM Atodol ar 24 Ionawr 2025 yn ymdrin â gwelliannau Llywodraeth y DU a osodwyd ar 23 Ionawr 2025.
3. Cwblhaodd y Bil Gam Adroddiad Tŷ'r Arglwyddi ar 11 Chwefror 2025. Mae'r LCM Atodol hwn yn ymdrin â rhagor o welliannau gan Lywodraeth y DU a osodwyd ar 5 Chwefror 2025. Mae'r fersiwn ddiweddaraf y Bil ar gael yma: [Bil Great British Energy](#)

Amcan y polisi

4. Amcanion datganedig polisi Llywodraeth y DU yw bod y cwmni Great British Energy yn sbarduno ynni glân, yn creu swyddi, yn ein gwneud yn annibynnol o ran ynni ac yn rhoi gwerth eu harian i drethdalwyr y DU. Bwriedir i'r Bil sefydlu Great British Energy i ymwneud â phob agwedd ar brosiectau ynni glân, gan gynnwys eu dylunio, eu datblygu, eu hadeiladu, eu comisiynu a'u rhedeg. Bwriedir i'r polisi gynnwys cefnogi seilwaith ar draws y gadwyn cyflenwi ynni glân, sefydlu'r Cynllun Pŵer Lleol a mesurau i helpu i ddiogelu'r cyflenwad ynni a defnyddio ynni'n effeithlon.

Y diweddaraf am y sefyllfa ers cyhoeddi'r Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol cyntaf

5. Cyflwynodd Llywodraeth y DU ddau welliant i'r Bil ar ôl Cam Pwyllgor Tŷ'r Arglwyddi ar 23 Ionawr 2025 a oedd yn gwneud darpariaeth oedd yn berthnasol i Gymru. Trafodwyd y gwelliannau hynny yn yr LCM atodol a gyhoeddwyd ar 24 Ionawr 2025. Ar sail y gwelliannau hynny a gyflwynwyd, argymhellais fod y Senedd yn rhoi ei chydsyniad i'r Bil. Rhoddodd y Senedd ei chydsyniad yn y ddadl ar 4 Chwefror 2025.

¹ Yn unol â pholisi Llywodraeth Cymru, sylwch ein bod yn cyfeirio at y ddeddfwrfa yng Nghymru fel "Senedd Cymru" y tro cyntaf, ac wedyn fel "y Senedd", oni bai bod y cyd-destun yn mynnu fel arall.

Safbwynt Llywodraeth Cymru ar y newidiadau i Fil Great British Energy yn dilyn gwelliannau'r llywodraeth a gyflwynwyd ar 5 Chwefror 2025

6. Mae gwelliant 8 yn effeithio ar gymal 3 trwy fewnosod: "(including through projects involving or benefiting local communities)." Mae'r gwelliant hwn yn egluro y caiff Great British Energy hwyluso, annog a chymryd rhan yn y pethau a enwir yn is-adran (2)(a) i (d) drwy brosiectau sy'n cynnwys cymunedau lleol neu sydd o fudd iddynt. Mae'n annhebygol y bydd y gwelliant hwn yn effeithio'n sylweddol ar effaith y darpariaethau yn y cymal y ceisiwyd caniatâd ar ei gyfer o'r blaen.
7. Mae gwelliant 21 yn effeithio ar Gymal 5 trwy fewnosod: "(1A) The Secretary of State must comply with subsection (1) within the period of six months beginning with the day on which this Act comes into force." Mae'r gwelliant hwn yn ei gwneud yn ofynnol i'r Ysgrifennydd Gwladol baratoi datganiad ar flaenoriaethau strategol Great British Energy o fewn y cyfnod o chwe mis sy'n dechrau ar y diwrnod y daw'r Ddeddf hon i rym. Yn ystod y ddadl yn y Senedd ar 4 Chwefror roedd peth pryder ynghylch y gorgyffwrdd posibl rhwng swyddogaethau GBE a chyrff cyflawni yng Nghymru. Bydd cyhoeddi blaenoriaethau strategol o fewn chwe mis yn helpu i leihau ansicrwydd a bydd yn helpu i egluro sut y bydd GBE yn gweithredu yng Nghymru.
8. Mae gwelliant 38 yn cyflwyno cymal newydd ar ôl Cymal 7 trwy fewnosod: "7A Sustainable development Great British Energy must keep under review the impact of its activities on the achievement of sustainable development in the United Kingdom." Mae'r gwelliant hwn yn ei gwneud yn ofynnol i Great British Energy adolygu effaith ei weithgareddau ar ddatblygu cynaliadwy yn y Deyrnas Unedig. Mae Llywodraeth Cymru wedi gosod gofynion cryf o ran datblygu cynaliadwy ac mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2015 yn egluro sut yr ydym ni yn gwella llesiant Cymru. Bydd y gwelliant yn cefnogi ein nodau i wella llesiant Cymru.

Barn Llywodraethau Cymru a'r DU ynghylch yr angen am gydsyniad

9. Byddai'r gwelliannau'n gwneud darpariaeth berthnasol o ran materion datganoledig i'r un graddau ag a nodir ym mharagraffau 13-24 o'r LCM a osodwyd ar 8 Awst 2024. O ganlyniad, dylid gofyn am gydsyniad y Senedd iddynt. Mae Llywodraeth y DU yn cytuno â'r asesiad hwn.

Goblygiadau ariannol

10. Ni fydd unrhyw oblygiadau ariannol i Gymru os bydd y Senedd yn cydsynio bod y darpariaethau'n gymwys i Gymru.

Casgliad

11. Yr argyfwng hinsawdd yw un o'r heriau mwyaf sy'n ein hwynebu, ac mae Llywodraeth Cymru yn cefnogi deddfwriaeth i sefydlu GBE i hwyluso ac annog datblygu prosiectau ynni adnewyddadwy.
12. Rwy'n croesawu cydsyniad y Senedd i Fesur Great British Energy yn dilyn y ddadl ar 4 Chwefror 2025. Mae'r gwelliannau pellach hyn i'r Bil yn gwneud mân ddarpariaeth atodol i'r cymalau hynny y ceisiwyd caniatâd iddynt o'r blaen. O ganlyniad, mae'r LCM atodol hwn yn parhau'n gyson â'r cydsyniad a roddwyd o'r blaen.

Rebecca Evans AS

Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Economi, Ynni a Chynllunio

19/02/2025